

Det politiska arbetet är något som utmärker STIL. Vid sidan av assistansanordningen jobbar vi hela tiden för att förbättra villkoren i personlig assistans. Det gör vi i Föreningen STIL som äger assistansanordnaren STIL.

STIL

Personlig assistans och politisk påverkan

En del av det politiska påverkansarbetet har varit annorlunda i vår – och har kanske behövts extra mycket. Annat har varit lika som alla andra år. Funktionsrättskonventionen har genomsyrat mycket av det vi gjort.

Kritik mot förslag om inskränkt rätt till personlig assistans

Under våren har STIL reagerat kraftigt på flera förslag om att inskränka personlig assistans som kommit från organisationen Sveriges kommuner och regioner (SKR). Det första gick ut på att kommunerna skulle få rätt att ändra beslut om personlig assistans. Kommunen skulle kunna välja om en person med kommunal personlig assistans skulle få assistansen hemma eller på ett boende (vilket ju inte är personlig assistans). Vi såg också att personer med statlig assistansersättning var i riskzonen eftersom kommunerna har det yttersta ansvaret för personlig assistans, till exempel om en assistansanordnare inte längre kan utföra assistans på grund av personalbrist i ett extra pressat läge.

Så här sa Jonas Franksson, ordförande i STIL, i ett uttalande:

– I kristider provas ett samhälle och då får vi inte börja tumma på mänskliga rättigheter. Rätten att inte

tingas in på institution är helt central i modern funktionshinderpolitik. Alla samhällsaktörer är pressade nu – och just därför är det extra viktigt att samhället står stadigt på sitt demokratiska fundament.

FÖRSLAGET FICK inget gehör hos regeringen. Men en månad senare kom ett liknande förslag från SKR. Kommunerna skulle få bryta mot ett beslut om kommunal assistans om det blev stor brist på personal eller risk för att personalen ska smittas. Det är inte seriöst att hänvisa till att det är svårt att rekrytera personliga assistenter, tyckte vi.

– Kriser är inte tider då det ska fattas tillfälliga lagar som leder till bristande kontroll och bara ökar på stormen för den enskilde. I kriser behövs tydliga regelverk för att säkerställa den enskildes rättigheter. Vi utgår från att regeringen inte kommer att gå vidare med SKR:s hemställan, sa Jonas Franksson i ett uttalande.

Regeringen gjorde tummen ned också till det här förslaget från SKR.

FOTO: ERIK GROUNDSTROEM

Jonas Franksson

Erika Wermeling, Ola Linder och Susanne Berg vid lanseringen.

FOTO: ERIK TILLANDER

Ny skrift om självbestämmande

Skriften *Rätten till ett självbestämt liv i samhällsgemenskapen* handlar om artikel 19 i FN:s funktionsrättskonvention. Den är skriven av Susanne Berg från STIL och Ola Linder från Independent Living Institute, ILI. För att leva upp till konventionen ska staten se till att personer med normbrytande funktionalitet har rätt att välja bostadsort, få individuellt stöd och ha tillgång till allmän samhällsservice.

Artikel 19 är en radikal text om rättig-

heter för personer med normbrytande funktionalitet. Den skrevs av länderna i FN tillsammans med personer med normbrytande funktionalitet. Skriften finns på hemsidan och den ställer frågor om vad vi kan göra för att rättigheterna ska få genomslag i praktiken.

Texten ligger på vår hemsida.

I SOMMAR KOMMER du att kunna se filmer med samtal om skriften. Följ vår Facebooksida!

Debatt om ersättning

Det är verkligen viktigt att ersättningen för assistanstimmar höjs. Summan har inte följt med varken löne- eller kostnadsökningar på många år. I början av året skrev vi en debattartikel om det tillsammans med Riksföreningen JAG.

Så här skrev vi: "Hur ska kooperativ som våra kunna konkurrera om arbetskraft med andra branscher? Personlig assistent är inget genomgångsyrt utan ett högst kvalificerat arbete. Många av våra anställda stannar många år och vi vill erbjuda dem möjligheter att utvecklas inom yrket. Vi vill även i framtiden erbjuda vidareutbildning och lägga resurser på arbetsmiljön."

Förändringar i LSS

Den 1 juli ger andning och sondmatning rätt till personlig assistans igen. Det försvann genom en dom för några år sedan. Det är bra att riksdagen har bestämt att det var fel – och att andning och sondmatning ska vara några av behoven som ger rätt till personlig assistans. Men nu stundar nästa strid. En dom om sminkning har lett till att Försäkringskassan gjort om beskrivningen av vad personlig hygien är. Personlig assistans med hygien ska bara vara att "hålla människokroppen ren från smuts och andra ohälsosamma ämnen". Det jobbar vi vidare med.

Utredning om yrket personlig assistent

I år presenterades en stor utredning av yrket personlig assistent. Den visade att över 100 000 personer arbetar som personlig assistent i Sverige. Det är alltså ett av landets största yrken. Utredningen visade också att många är nöjda och arbetar väldigt länge inom yrket.

MEN DET VAR också tydligt att yrket fått en mer medicinsk inriktning än vad det var tänkt från början. När vi gick igenom statistiken i utredningen kunde vi dessutom se att personliga assistenter många gånger inte jobbar, eller får jobba, enligt den beskrivning av vad personlig assistans är som finns i funktionsrättskonventionen. Den säger att assistansanvändaren har kontroll över beslut och arbetsledning

i sin personliga assistans – på egen hand eller med en stödstruktur.

MEN EN FJÄRDEDEL av de personliga assistenterna arbetade hos fler än en assistansanvändare. Det är vanligt att personliga assistenter arbetsleds av en centralt utsedd arbetsledare hos assistansanordnaren.

Att begränsa och förminska vad den personliga assistansen är präglar dessutom den allmänna diskussionen kring yrket personlig assistent, menar STIL. Personlig assistent är inte ett vårdyrke utan ett yrke som gör det möjligt för personer med normbrytande funktionalitet att leva ett självbestämt liv i samhället. Det är ett mycket avancerat yrke. Läs mer om remissvaret på hemsidan.

STIL är experter i ny utredning

STIL är med i en ny utredning som heter Stärkt rätt till personlig assistans för stöd vid egen-

vård, vid tillsyn samt för barn. Den ska vara klar i mars nästa år.

Jonas Franksson, Per Frykman, Nyamko Sabuni, Katarina Bergwall och Jessica Smaalund.

FOTO: JESSICA SMAALAND

Nyamko Sabuni på besök

Liberalernas partiledare Nyamko Sabuni hälsade på oss tidigt i våras. Mötet blev väldigt bra och vi diskuterade bland annat nedskärningar och hur LSS kan bli mer modern.

STIL blir mer digitala

Vi vill berätta om våra tankar och varför vi tycker att självbestämmande är så viktigt på olika sätt. I vår har vi haft två take overs på Instagramkontot självbestammande_nu och på Facebook. Annika Taesler från styrelsen publicerade en rad inlägg om relationen till personliga assistenter i mars. Och i juni fick vi följa med Tobias Holmberg från styrelsen och Emma Åstrand när de förberedde och spelade in ett av avsnitten i podden *Full rulle*.

Lyssna på podden *Full rulle* om du inte gjort det. Det blir totalt tio avsnitt i den första säsongen. Podden utmanar och provocerar kring funktionsmaktsordningen.

I sommar kan du också följa serien *Emmas sommarreflektioner*. Det är en

FOTO: RITA RUBNELL SPOLANDER

Emma Åstrand och Tobias Holmberg.

blogg som handlar om spännande frågor om funktionalitet med både svenska och amerikanska inspel.

Om konventionen i Jönköping

I början av året ordnade STIL-aktivister i Småland seminarium om funktionsrättskonventionen. Det var föreläsningar och en bred politikerpanel där vi diskute-

rade hur konventionen kan bli ett verktyg för att stärka rätten till personlig assistans och förändra samhället.

Också den 5 maj, på Europeiska Independent Living-

dagen, var temat konventionen. Vi hade en digital föreläsning och diskussion om IL-rörelsens historia och om varför vi tycker att funktionsrättskonventionen ska bli lag.